

Búcsú Sárika Nénitől

dr. Péczely Lászlóné (1921–2020)

Szomorú szívvel búcsúzunk *Dr. Péczely Lászlóné* tanárnőtől, a Magyar Kodály Társaság alapító – tiszteletbeli, immár „örökös tagjától”. Nagy tisztelettel és szeretettel búcsúzom magam is egykori gyakorlatvezető tanáromtól, mentoromtól, akinél diploma tanításomat végeztem. Munkássága szorosan kapcsolódott Pécs zenepedagógiai életéhez az ezerkilencszázötvenes, hatvanas, hetvenes években.

Hogyan is kezdődött? A pécsi – de mondhatjuk, a magyar zenei élet szempontjából is igen nagy jelentőségű volt 1945 ősze. A budapesti ostrom után Kodály Zoltán feleségével, Emma asszonnyal Pécssett töltötte ezt az időszakot, és itt hozta először nyilvánosságra az új magyar zenei neveléssel kapcsolatos elgondolásait, koncepciójának lényegét. „A magyar zenei nevelés megvalósításában egy ilyen városnak, mint Pécs nagy szerepe lehet – esetleg a fővárosnak is példát mutató, kezdeményező szerepe.” – mondta Kodály és egyben segítő, támogató kezét is nyújtott a város tenni akaró kiváló zenészeinek, zenetanárainak: Agócsy Lászlónak, Antal Györgynek, Maros Rudolfnak. A Takács Jenő vezette konzervatórium vállalkozott a zenei nevelési kísérletre, mely később „Kodály-koncepció” néven vált világhírűvé. Később ebben a Pécsi Konzervatóriumban szerzett diplomát dr. Péczely Lászlóné, aki azután a pécsi ének-zene tagozatos osztályok létrehozásának fő szervezője lett.

Az előzmények „Dombóvárhoz vezettek.” Sárika néni tanári működését a dombóvári Tanítóképzőben és annak gyakorló iskolájában kezdte. Férje, az akkor már elismert tanár, dr. Péczely László tudomására jutott, hogy Kodályék számára ellátásbeli nehézségek mutatkoznak, így a régi családi ismeretségre alapozva dr. Kiss Lajos – Kodály későbbi munkatársa – tanácsát követve meghívta a Kodály házaspárt Dombóvárra, hogy az ostrom alatti nehéz idők fáradalmainak kipihenését Pécs után Dombóváron folytassák. Kodályék hat hetet tartózkodtak a városban. A Mester összehívta az énektanárokat, óráikat látogatta, elképzeléseit megbeszélte

velük és javasolta, hogy vegyenek részt a Kerényi György által vezetett, az új koncepció alapjait tárgyaló tanfolyamokon, továbbképzéseken. Péczely László Eötvös-kollégistaként magyar-német szakon végzett az egyetemen, de zenei képzettsége alapján szaktárgyai mellett énekkart is vezetett. Gimnáziumi és tanítóképzős tanítványaival pezsgő kulturális életet szervezett a városban, többek között nagy sikerre vitte, betanította, rendezte és zongorán kísérte Kodály: Székely fonóját, melyet több mint harminc előadáson mutattak be a városban és a megye falvainak színpadain. E jeles eseményről a Tolnai Napló 1953. április 14-i száma a következőket írta: „Szombaton este mintegy 600 néző előtt tartotta ünnepi hangversenyét a Dombóvári Tanítóképző. A műsor második részének fénypontja Péczely Lászlóné énekszámai voltak, aki Kodály: Molnár Anna és Csillagom, révszem című szerzeményeit énekelte férje zongorakíséretével.” Péczely Lászlóné így emlékezett meg erről az időszakról: *„Az énektanítás iránti érdeklődésem nem volt előzmények nélkül való. Családunkban a zene szeretete fontos volt, magánéneket tanultam két kaposvári tanárnál is. Otthon a dalirodalom remekművei mellett már akkor gyakran énekeltem Kodály Zoltán tíz kötetes „Magyar népzene” sorozatának darabjait férjem zongorakíséretével. Hamarosan Péccsett folytattam az énektanulást Kalliwoda Olgánál, a konzervatórium tanáránál.”*

Pécsre költözésük után a kodályi koncepció és módszer alapján történő tanítást már Agócsy Lászlótól tanulta és ének szakos tanári diplomájával a Pécsi Pedagógiai Főiskola Gyakorló Általános Iskolájában kezdte pályafutását 1953-ban. Antal György támogatásával, a főiskola, a gyakorló iskola igazgatójának egyetértésével és Kodály Zoltán segítségével – melyhez a minisztérium is hozzájárult – 1954-ben harmadikként az országban elindulhatott az ének-zene tagozat. Első osztályban 5 óra, 2-3-4. osztályban 6 óra, felső tagozatban 4 ének óra és 2 óra énekkari foglalkozás biztosította az eredményes munka lehetőségét. Ezen kívül a tagozatos gyerekek néptáncoktatásban és hangszeroktatásban is részesültek. Az eredményes munka Péczely Lászlóné tagozatvezető tanárnő, a gyerekek Sárrika nénije vezetésével indult. Nagy volt az érdeklődés, az igény és rengeteg a jelentkező ezekbe az osztályokba, így igényesen lehetett válogatni a tehetséges gyerekek közül. Péczely Lászlóné: „Néhány évvel azután, hogy az első nyolcadik osztály elhagyta az iskolát, a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Pécsre kihelyezett tagozatának, Antal György igazgatása mellett szüksége lett a zenei általános iskolára, hogy ott hallgatói gyakorlati tanításban vehessenek részt. Így került a zenei tagozat a Mátyás Király Úti Általános Iskola keretei közé.”

A Főiskola gyakorlatjában működő zenei tagozatos osztályok Péczely Lászlóné vezetésével tehát átjöttek a Mátyás király utcai iskolába. Ezentúl itt hospitáltak és tanítottak az ének és zeneszakos tanárképzős hallgatók, itt történtek dipolma – tanításaik is. Abban a szerencsében részesültem, hogy az én gyakorlatvezető tanárom is Péczely Lászlóné volt. Az a több

hónapos összefüggő gyakorlat a tanulságos, meghatározó és egyben szép emlékeim sorába tartozik. A zenetagozatnak kiemelkedő évei következtek 1964 után a Mátyás király utcai iskolában. Sári néni kiváló munkatársakkal dolgozott, így Szesztay Zsolt főiskolai tanárral, aki tíz évig vezette az iskola felső tagozatos kórusát. Az iskola egyik jubileumi évkönyvében Sárika néni így emlékezett vissza ezekre a szép évekre:” *Neki (Szesztay Zsolt) volt köszönhető Kodály Hány Jánosa gyermekváltozatának tizenhétsteri, színpadon történő előadása, melyet Kodály Székely fonójának nagyszerű oratorikus megszólaltatása követett. 1976-ig voltam énektanár a Mátyás király utcai ének-zene tagozatú általános iskolában. A zenei tagozat kezdettől fogva nyitott volt a látogatók számára. A magyarországi zenészek, énektanárok látogatásai után, 1966-tól a vendégek száma erősen megnőtt. Kínától Kanadáig, Hollandiától Finnorszáig jöttek hozzánk, volt úgy, hogy 50 japán vendég előtt folyt az óráim. Egymás után jönnek elő az emlékek: a nagyszerű tanártársak, a ragaszkodó és szeretetteljes tanulók, akik annyi időt talán saját szüleikkel sem töltöttek együtt, mint egy emelt órásámú ének tagozatos osztályfőnökkel... Kár, hogy mindez már a múlté!”*

Tanárnóm igazi mentor – tanár volt. Ma is élnek bennem szakmai és példamutató emberi értékei, melyek eszembe jutnak, amikor egyetemi előadásaim alkalmával a mentor tanár feladatait sorolom diákjaimnak. Először is a magas szintű, mintaértékű óráit említem, melyekből sugárzott a gyermekszeretet, a gyermek megértése. Ugyanakkor a következetes, igényes munkáltatás, a szakmai anyag rendszeres számonkérése jellemezte ezeket az alkalmakat. Hamarosan kiderült, hogy ennek alapja a „teljes gyermek” felé fordulás a tanár „teljes személyiségével”. A kezdő tanár számára talán éppen ez a látható, hallható példa a legfontosabb, a legemlékezetesebb, amit magával visz a tanítási gyakorlatok után. Nagyon jó érzés volt, ahogyan segítette beilleszkedésemet az iskolai környezetbe, a tantestületbe, segítette a diák-tanár szerepváltás nehézségeinek áthidalását. Emlékeztetek azok a baráti beszélgetések, amikor a Tanárnő a tanári identitásról, tanári hitvallásról, elkötelezettségről beszélt, amikor szeretetteljes szigorral megfogalmazta felém kritikáit. Sokszor nagyszerű humorral oldotta a bennem kialakuló kételyeket, feszültséget. Lelkemre bízta, hogy a zene „nagy hatalom”, a legcsodálatosabb lehetőség a diákok személyiségének kibontakoztatásához, lelki – testi egészségük megőrzéséhez. Visszaemlékezésem legvégére hagytam a kóruséneklést. A Tanárnő saját próbáin keresztül is érzékeltette az énekkari munka rendkívüli közösségfejlesztő szerepét, a zenei nyelv használatát, mint a leghatásosabb kommunikációs eszközt. Mindezt -a szakmai pályafutásomra ható sok értéket- személyesen már csak életem végén, egy évvel ezelőtt tudtam Sárika néninek megköszönni, amikor legnagyobb csodálatomra fejből felsorolta annak az osztálynak a névsorát, akikkel ötven évvel ezelőtt diplomáztam. Akkor is úgy jött felém, elegánsan,

kedves derűvel, tele kérdésekkel, biztatva új feladataim sikeres megoldásaira, erőt adva, mint annak idején.

Nagyon sajnáljuk, hogy dr. Péczely Lászlóné, Sárrika néni már nem érthette meg Kodály zenei nevelési koncepciója pécsi nyilvános meghirdetésének 75 éves évfordulóját, melyet ennek az évnek novemberében szeretnénk megünnepelni. Akkor is szeretettel és tisztelettel gondolunk majd a bennünket itt hagyó nagyszerű Tanárnőre, a zenei tagozatos oktatás – nevelés egyik első úttörőjére. Emlékét megőrizzük !

*Kertész Attila
a MKT elnöke*

Megjelent: ZeneSzó, XXX. évfolyam 3. sz. 2020

Búcsúzás Dinnyés Istvántól

1935. 02. 20. Kalocsa – 2020. 03. 06. Orosháza

**Weiner Leó-díjas zenepedagógus,
a Magyar Kodály Társaság alapító tagja,
címzetes nyugalmazott igazgató**

Dinnyés István 1935-ben született Kalocsán. Szegeden járt főiskolára, ott szerzett ének-tanári oklevelet, majd oboázni tanult a szegedi konzervatóriumban.

1955-ben, 20 évesen került Orosházára. Ekkor indult el zenetanári pályája, majd 1973-tól 89-ig az orosházi zeneiskola igazgatójaként tevékenykedett.

Minden erejével a zenei nevelés népszerűsítésén dolgozott. Ezt tette zenepedagógusként majd igazgatóként. Évtizedeken át a Kodály Zoltán Gyermekkórus vezetőjeként több mint, 10 országba vitte hírét a magyar kóruskultúrának.

Alapító tagja volt a Magyar Kodály Társaságnak és aktívan részt vett a Liszt Ferenc Társaság munkájában. Emellett tagja volt Magyar Kórusok Országos Tanácsa elnökségének, játszott a Békés Megyei Szimfonikus Zenekarban is, és húsz évig vezette a Békés megyei zeneiskolák munkaközösségét.

Négy alkalommal rendezte meg az Orosz-Szovjet Zenei Tábor (1979, 1981, 1983, 1985), ahol a ma élvonalbeli művészek jelentős része kisgyerekként vett részt.

2010-ben a Békés Megyéért-díj
(Forrás: bekesmegye.com)